स्थानीय राजपत्र

चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड ४, संख्या १२ फाल्गुण ३ गते २०७८ साल

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (३) बमोजिम चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाले बनाएको देहाय बमोजिम कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

भाग-२

महिला समूह सञ्चालन कार्यविधि, २०७८

प्रस्तावना:

समाजमा प्राचिन संचना बमोजिम महिला भए जन्मिएकै काण महिलाहरुमाथि हुने सबैखाले हिंसा विभेदका काण उत्पन्न हुने अन्यायवाट मुक्ति दिन समाजम महिलालाई पनि पुरुष सह समावेसी बनाउन सामुहिक प्रयासबाट महिलाको हित प्रवर्द्धन गर्न, महिलाको सामाजिक तथा आर्थिक विकास, महिलाको आयआर्जनमा वृद्धि गर्न, महिलाहरुको हक, हितको क्षा गर्न, ज्य संयन्त्रप्रति महिलाहरुको पँहुच स्थापीत गर्न, समग्र महिलाहरुको उत्थान गी समतामुलक समाजको निर्माण गर्न नगपालिकाको सम्बन्धित वडाको अधिनमा हने गी महिलाहरु मात्र सदस्य हको महिला समुह गठन गी महिलाको हक हित संक्षणको विकासका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बाञ्छनीय भएकाले,

चामुण्डाविन्द्रासैनी नगपालिका नगकार्यपालिकाले स्थानीय सका सञ्चालन ऐन २०७४ बमोजिम यो कार्यविधि बनाई लागु गेको छ ।

१.सक्षिप्त नाम प्राम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम "चामुण्डाविन्द्रासैनी नगपालिकाको महिला समूह सञ्चालन कार्यविधि, २०७८" हको छ ।

(२) यो कार्यविधि कार्यपालिकाको बैठकवाट स्वीकृत भएको मिति देखि प्राम्भ हुनेछ ।

२. पभिाषा : विषय प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

क) "प्रमुख" भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगपाकलिकाको प्रमुखलाई सम्झनु पर्दछ,

ख) "उपप्रमुख" भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगपालिकाको उपप्रमुखलाई सम्झनु पर्दछ ,

ग) "वडाध्यक्ष" भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगपाकलिकाका सम्बन्धित वडाको वडाअध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ,

घ) "प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत" भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ,

ङ) "महिला" भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगपालिकाको २० वर्ष उमे पुा भएका ६० वर्ष ननाघेका वयस्क एवं विवाहित महिलालाई जनाउँछ । सो शब्दले एकल महिला समेतलाई जनाउँछ,

च) "नगपालिका" भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगपालिकालाई सम्झनु पर्दछ,

छ) "कार्यपालिका" भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगपालिकाको नगकार्यपालिकालाई जनाउँछ ।

३. उद्देश्य : महिला समूह सञ्चालनको मुख्य उद्धेश्य देहाय बमोजिम हनेछन् ।

(क) विभिन्न निकायबाट प्रवाह गीने सेवामा महिलाको पँहुच अभिवृद्धि गर्न,

(ख) महिलाहरुलाई आफ्ना हक हित अधिकाका विषयमा जागरुक गाउने,

(ग) विभिन्न निकायबाट सञ्चालन हुने विकास क्रियाकलापमा महिलाको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने,

(घ) निर्णय प्रक्रियामा महिलालाई समान अवस अधिका प्रदान गर्ने,

(ङ) महिला समूहलाई वडा समितिको मातहतमा हने गी सहभागगितामुलक योजना तर्जुमा, अनुगमन तथा मुल्याकंनमा सहभागी गाउने,

(च) सामाजिक विकृती विसङ्गती, कुीति अन्धविश्वास, लैङ्गिक विभेद, सामाजिक अपहेलना विरुद्ध आवाज उठाउन जाकरुक गाउने,

(छ) महिलाको सामाजिक सास्कृतीक आर्थिक, शैक्षिक, लैङ्गिक तथा विविध क्षेत्रमा हुने कमजोर उपस्थितिलाई पुरुषसह पँहुचयोग्य बनाई समतामुलक समाजको निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउने,

(ज) महिला अधिकामैत्री नगपालिकाको रुपमा पहिचान स्थापीत गर्ने,

(झ) महिलामैत्री लक्षित कार्यक्रम तय गर्ने ।

४. टोल स्तीय महिला समूह गठन : (१) नगपालिकाको सबै वडाहरुमा प्रत्येक टोलमा महिलाहरुको मात्र सहभागिता हुने गी सात देखि एघा सदस्य सहितको एक महिला समूह गठन हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गठन हुने महिला समूहमा वडाका जनप्रतिनिधि, टोलविकास संस्थाका पदाधिकारी तथा वडाबासीहरुको भेलाबाट अध्यक्ष तथा सदस्यहरु हेको एक महिला समूह सञ्चालन समिति गठन हुनेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम गठन हुने महिला समूह सञ्चालन समितिका पदाधिकीहरुले सहमतिका आधामा प्रत्येक दुई वर्षमा आफू पदाधिका हेको पद हेफे गर्न सक्नेछन् ।

(४) महिला समूह सञ्चालन समितिले टोल विकास संस्था, वडा समिति तथा गाउँपालिकासँग योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन, कार्यक्रम सञ्चालनमा सहजकर्ता तथा समन्वयकी भूमिका निर्वाह गर्नेछन् ।

५. टोल स्तीय महिला समूहको काम : टोल विकास संस्थामा गठन हुने महिला समूहले देहाय बमोजिमको कार्य गर्नेछन् ।

(क) सकी तथा गैसकी संस्थाहरुसँगको सुमधु सम्बन्ध स्थापीत गी महिला समूहको उत्थानमा सहजीकण गर्ने,

(ख) नगपालिका तथा वडाबाट सञ्चालित योजनामा सक्रिय सहभागिता जनाउने ।

(ग) एच.आई.भि. एड्स, अन्धविश्वाश, कीति, जस्वला हुँदा अछुत हुने प्रथा, बाल विवाह, बहुविवाह, जस्ता सामाजिक समस्या, विकृती, विसङ्गतीको पहिचान गी सुधाका प्रयासहरु गर्ने,

(घ) धुम्रपान तथा मद्यपान निषेध गर्ने, जुवातास, कौडा लगायतका खेलहरु बन्द गरी नमुना नगरको रुपमा स्थापीत गर्दै लैजाने ।

(ङ) टोलमा महिला सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गी सभ्य, सुसस्कृत टोल समाज निर्माणमा सक्रिय भूमिका निर्वाह गर्ने,

(च) समानतामा आधाीत पँहुच, समतामुलक समाज निर्माणमा जोड दिई महिला अधिकाका विषयहरुप्रति सचेत एवं चनाखो हुने,

(छ) आफ्नो ीतिविाज, संस्कृतीको संक्षण तथा प्रदर्शनमार्फत आन्तीक तथा वाह्य पर्यटन प्रवर्द्धनमा सहयोग पु¥याउने,

६. वडास्तीय महिला समूह सञ्चालन समिति गठन : (१) वडाभित्र प्रत्येक टोल विकास संस्थाका महिला समूह सञ्चालन समितिको अध्यक्ष हेको एक वडास्तीय महिला समूह सञ्चालन समिति हनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको महिला समूह सञ्चालन समितीमा सहमतीका आधामा अध्यक्ष तथा सदस्यहरु हनेछन् ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम गठन हुने समितिको सचिवको रुपमा वडा सम्बन्धित वडाका सचिव हनेछन् ।

७. वडास्तीय महिला समूह सञ्चालन समितिको काम, कर्तव्य अधिका : वडास्तीय महिला समूह सञ्चालन समितिले देहायका कार्य गर्नेछ :

(क) महिलाका सबालहरुका विषयमा वडासमितिलाई आवश्यक सुझाव सल्लाह प्रदान गर्ने,

(ख) महिलाको हित हुने खालका कार्यक्रम तथा योजनाहरु माग गर्ने तथा विकास निर्माणमा वडा समितिप्रति समन्वयकी, सहजकी भूमिका निर्वाह गर्ने,

(ग) वडाका प्रत्येक टोलहरुमा हेका सबालहरु, विकृती तथा विसङ्गतीका विषयहरुमा घनिभूत छलफल गी निाकणका लागि वडासमक्ष सुझाव तथा सल्लाह दिने,

(घ) टोलमा हुने कुनै पनि प्रकाको आपाधिक घटनाका विषयमा सत्य तथा तथ्य सहित वडा तथा सम्बन्धित निकायमा जानकी गाउने,

(ङ) सभ्य, सुसस्कृत तथा नमुना टोल निर्माणका लागि विशिष्ट उपायको खोजि गी लागू गर्ने,

८. नगस्तीय महिला समूह सञ्चालन समिति गठन : (१) महिलाको आर्थिक, सामाजिक, लैङ्गिक, सास्कृतीक, मनोवैज्ञानिक एवं समग्र क्षेत्रमा समन्वयकी भूमिका निर्वाह गर्न एक नगपालिकामा देहाय बमोजिमका पदाधिकी सदस्यहरु हने गी नगस्तीय एक महिला समूह सञ्चालन समिति गठन गीनेछ ।

(क) नग कार्यपालिका सदस्यमध्यवाट एक जना महिला सदस्य -अध्यक्ष

(ख) वडास्तीय महिला समूह सञ्चालन समितिका अध्यक्षमध्यवाट एकजना -सदस्य

(ग) स्थानीय सहकीका महिला एक जना -सदस्य

खण्ड ४, संख्या १२ फाल्गुण ३ गते २०७८ साल

(घ) नगपालिका क्षेत्र भित्रका विद्यालयहरु मध्यवाट महिला शिक्षक एक जना -सदस्य

(ङ) गैसकी संस्थाका महिला प्रतिनिधि एक जना -सदस्य

(च) नगसभामा प्रतिनिधित्व गर्ने दलको प्रतिनिधित्व गर्ने प्रतिनिधि दुइ जना -सदस्य

(छ) महिला विकास शाखा प्रमुख -सदस्य-सचिव

९. नगस्तीय महिला समूह सञ्चालन समितिको काम, कर्तव्य अधिका : नगपालिकामा गठन हुने नगस्तीय महिला समूह सञ्चालन समितिले देहायका कार्यहरु गर्नेछन् ,

(क) महिला अधिका, महिलाका विविध सबालहरुका विषयमा उचित नीति तथा रणनीति तय गर्न नगपालिकालाई सुझाव तथा सल्लाह दिने,

(ख) नमुना टोलस्तीय महिला समूह पहिचान गी पुस्कृत गर्नका लागि नगपालिकालाई सिफाीस गर्ने,

(ग) महिलाहरुमा सचेतना वृद्धि गर्न आवश्यक पर्ने कार्यक्रम तथा योजना तय गी नगपालिकालाई सिफाीस गर्ने,

(घ) महिलालाई सुक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्यको सुनिश्चितता गर्न नगपालिकालाई आवश्यक सुझाव सल्लाह दिने,

(ङ) महिला विरुद्द धार्मिक, सामाजिक, सास्कृतिक पम्पा, प्रचलन वा कुनै आधामा शाीकि, मानसिक, यौनजन्य, मनोवैज्ञानिक वा अन्य कुनै किसिमको हिंसाजन्य कार्य वा शोषण विरुद्ध आवश्यक कावाहीको लागि पहल गर्ने,

(च) महिला अधिकामैत्री नगपालिका निर्माणमा आवश्यक पहल गर्ने,

(छ) महिलालाई शिक्षा, स्वास्थ्य, ोजगाी तथा सामाजिक सुक्षामा सकाात्मक विभेदका आधामा विशेष अवस प्रदान गर्न पहल गर्ने,

१०. सूचिकृत हुनुपर्ने : (१) प्रत्येक टोलमा गठन हुने महिला समूह नगपालिकाको महिला विकास शाखामा सुचिकृत हुनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सूचिकृत हुनको लागि महिला समूहले वडाको सिफाीस सहित पेश गर्ने निवेदनको ढाँचा अनुसूची-१ बमोजिम हुनेछ ।

(३) महिला समूह सञ्चालन समितिबाट निर्णय भई दर्ताको लागि निवेदन पेश गेमा नगपालिकाले अनुसूची-२ बमोजिम महिला समूह दर्ता प्रमाणपत्र प्रदान गर्नुपर्नेछ ।

(४) कुनै महिला समूहले यस कार्यविधिको उद्देश्य विपीत कार्य गेमा वा प्रचलित कानुन बमोजिम गर्न नहुने कार्य गेमा नगपालिकाले जुनसुकै बखत त्यस्तो समूह खोज गर्न सक्नेछ । दर्ता खोज भएपछि सो स्थानमा नँया महिला समूह गठन हुनेछ ।

११. एक टोल विकास संस्था एक महिला समूह हुने : प्रत्येक टोल विकास संस्थामा एक भन्दा बढी महिला समूह हने छैनन् ।

१२. पुस्कृत गर्ने : उत्कृष्ट कार्य गी नमुनाको रुपमा विकास हुने महिला समूहलाई नगपालिकाले उपयुक्त अवसमा पुस्कृत गर्न सक्नेछ ।

१३. नामाकण गर्नसक्ने : (१) यस कार्यविधि बमोजिम गठन हुने टोल विकासस्तीय महिला समूहको नाम सोही महिला समूहको निर्णय अनुसा नामाकण गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नामाकण गएिको महिला समूहको नाम नगपालिकाको

महिला शाखामा दर्ता गर्ने क्रममा दर्ता भईसकेका अन्य महिला समूहको नामसँग बाझिएमा वा एउटै पर्न गएमा दर्ता हुन आएको नँया महिला समूहले पुनः निर्णय गरी एउटै नाम नपर्ने गी अर्को नाम ाखि दर्ता गाउनुपर्नेछ।

१४. **स्वतः खोज हुने** : यो कार्यविधि प्रचलित संघ, प्रदेश तथा अन्य प्रचलित कानुनसँग बाझिएमा स्वतः खोज हुनेछ।

१५. **संशोधन तथा बाधा अड्काउ फुकाउन सकिने** : यो कार्यविधि कायान्वयनमा कुनै बाधा उत्पन्न भएमा वा कुनै संशोध गर्नुपर्ने भएमा नगकार्यपालिकाको निर्णय अनुसा त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउ तथा संशोधन गर्न सकिनेछ।

अनुसूची १

(दफा १० को उपदफा २ सँग सम्बन्धित)

महिला समूहलाई नगपालिकामा दर्ता गर्ने निवेदनको ढाँचा

श्री प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतज्यू,
चामुण्डाविन्द्रासैनी नगपालिका कार्यपालिकाको कार्यालय, जम्बुकाँध, दैलेख।

विषय : महिला समूह दर्ता गी पाउँ।

महोदय,

प्रस्तुत विषयमा यस चामुण्डाविन्द्रासैनी नगपालिका वडा नं. ....को ....टोल विकास संस्थामा गठन गएिको तपसिल बमोजिम पदाधिकीहरु हेको .... महिला समूहलाई यस नगपालिका कार्यालयमा दर्ता/सूचीकृत गी महिला समूह प्रमाण उपलब्ध गाइदिनुहुन अनुोध छ।

तपसिल

सि.नं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.	कैफियत

(नोटः महिला समूह दर्ता गर्न आवश्यक कागजातहरु : भेलाको निर्णय, वडा सिफारीस, टोल विकास संस्थाको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि, महिला समूहलाई नगरपालिकामा दर्ता गर्ने निवेदन)

निवेदकको सही :

अध्यक्षको नाम :

महिला समूहको नाम :

ठेगाना :

अनुसूची २

(दफा १० को उपदफा ३ सँग सम्बन्धित)

महिला समूहको दर्ता प्रमाणपत्रको ढाँचा

चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिका

नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, जम्बुकाँध, दैलेख

दर्ता नं.

मिति :

प्रमाणपत्र

चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिका वडा नं. ......स्थित .... टोलमा गठन भएको .... महिला समूहलाई यस कार्यालयमा मिति .... मा दर्ता गरी यो प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको छ। यस नगरपालिकाका महिलाहरुको हक र हित प्रवर्द्धन गर्ने, महिला शसक्तिकरण गर्ने, विकास निर्माणमा महिलाको सहभागिता गराउने, सामाजिक विकृती, विसङ्गतीका विरुद्ध आवाज उठाउने तथा महिलालाई सक्रिय र जागरुक गराउने पक्षमा यस महिला समूहको उल्लेखनीय भूमिका हुने अपेक्षाका साथ उत्तरोत्तर प्रगतिको सुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

....

प्रमुख प्रशासकिय अधिक

आज्ञाले

श्याम बहादुर रावत

नि.प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

स्वीकृत मिति २०७८/११/०१